ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

17.09.2026 11:11:23
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΨΗΦΙΑΚΑ
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
EFFROSYNI
PAPASTAMATIOU

ΥΠΕΘΟΟ 17/09/2026
Α. Π.: 147644 ΕΞ 2026

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ταχ. Δ/νση : Μέρλιν 5 (6ος όροφος)
Τ.Κ. : 106 71, Αθήνα
Τηλ. : 2107546645
Email : dioikitis.dam@minfin.gr

ΠΡΟΣ:

Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αρ. 6003/09.06.2026 Ερώτηση του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με τίτλο «Απορροφητικότητα χρηματοδοτήσεων για δημόσια έργα ανά Περιφέρεια».

Σχετ.: Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με αρ. 6003/09.06.2026

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, κατά το μέρος που αφορά στις αρμοδιότητες και τους πόρους που διαχειρίζεται η Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΥ ΔΑΜ), σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Οι **πόροι** που διαχειρίζεται η ΕΥ ΔΑΜ, έχουν στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών της μετάβασης και την εξασφάλιση της οικονομικά και κοινωνικά δίκαιης μετάβασης μέσα από τη διαφοροποίηση του παραγωγικού προτύπου για την δημιουργία νέων αξιών σε διαφορετικούς κλάδους και τομείς, των σχετικών περιοχών.

Πρόκειται για:

- **ευρωπαϊκούς πόρους** μέσω του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης (Πυλώνας 1, Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης –Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ ενότητα Ι.1 στη συνέχεια και Πυλώνας 3, Δανειακή διευκόλυνση των δημόσιων φορέων μέσω ΕΤΕπ, ενότητα Ι.2)

και

- **εθνικούς πόρους** από το **Εθνικό** Πρόγραμμα Ανάπτυξης (πόροι ΠΔΕ) μέσω του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΔΑΜ-ΕΠΑ (ενότητα ΙΙ).

Οι **παρεμβάσεις** που υλοποιούνται αφορούν σε αναδιάρθρωση της τοπικής οικονομίας, ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της απασχόλησης, αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, αποκατάσταση και επαναξιοποίηση των λιγνιτικών εκτάσεων, δράσεις κοινωνικής συνοχής, βιώσιμη αστική και αγροτική ανάπτυξης, πολιτισμό και τουρισμό, ενεργειακή μετάβαση.

Δικαιούχοι των παρεμβάσεων είναι ιδιώτες και δημόσιοι Φορείς.

Οι **περιοχές μετάβασης** καθορίζονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) και είναι η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η ευρύτερη περιοχή Μεγαλόπολης (Δήμοι Μεγαλόπολης, Τρίπολης, Γορτυνίας και Οιχαλίας) και οι Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης.

Ως προς την απορροφητικότητα των πόρων των σχεδιαζόμενων και υλοποιούμενων δημοσίων έργων καταγράφουμε τα ακόλουθα:

Ενότητα Ι.1. Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ

Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021–2027» (ΠΔΑΜ)

Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021–2027» αποτελεί νέο Πρόγραμμα της προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2021–2027 και εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούνιο του 2022. Ως εκ τούτου, η υλοποίησή του εκκίνησε από μηδενική βάση, χωρίς μεταφερόμενα έργα από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2014–2020.

Η ενεργοποίηση των χρηματοδοτήσεων του Προγράμματος πραγματοποιήθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2022, μετά την πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης, ενώ οι πρώτες προσκλήσεις εκδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2022. Από την αρχική έγκριση του Προγράμματος έχουν πραγματοποιηθεί δύο (2) αναθεωρήσεις, με τη δεύτερη να εγκρίνεται στις 16.02.2026. Στο πλαίσιο της δεύτερης αναθεώρησης προστέθηκαν τρεις (3) νέες Προτεραιότητες, εκ των οποίων δύο (2) αφορούν την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και μία (1) την εφαρμογή του Κανονισμού STEP.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε περίπου 1,6 δισ. ευρώ.

Ως προς το ειδικότερο ερώτημα της απορρόφησης των πόρων ανά Περιφέρεια, επισημαίνεται ότι, δεδομένου ότι το ΠΔΑΜ εγκρίθηκε το 2022 και άρχισε να ενεργοποιείται κατά το δεύτερο εξάμηνο του ίδιου έτους, δεν υφίστανται στοιχεία απορρόφησης του Προγράμματος για την περίοδο 2019–2022.

Οι αποδεκτές δαπάνες διαχείρισης των δημόσιων έργων, έργων πλην επιχειρηματικότητας και τεχνικής βοήθειας που έχουν ενταχθεί και χρηματοδοτούνται μέσω του ΠΔΑΜ ανέρχονται συνολικά σε 51.994.453,19 εκατ. ευρώ και κατανέμονται ανά Περιφέρεια και έτος ως εξής:

Πίνακας 1. Αποδεκτές δαπάνες διαχείρισης δημόσιων έργων του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021–2027», ανά Περιφέρεια και έτος

Ποσά σε εκατ. €

Περιφέρεια	2023	2024	2025	2026*	Σύνολο
Β. Αιγαίου		4.494.534,02	4.503.649,39		8.998.183,41
Δ. Μακεδονίας	18.891,52	6.807.177,95	20.745.014,86	939.736,77	28.510.821,10
Κρήτης		20.731,25	2.956.765,13	18.571,14	2.996.067,52
Πελοποννήσου		5.046.813,52	6.434.071,04	8.496,60	11.489.381,16
Σύνολο	**18.891,52**	**16.369.256,74**	**34.639.500,42**	**966.804,51**	**51.994.453,19**

* Στον ανωτέρω Πίνακα, παρατίθενται και τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία του 2026, με ημερομηνία αναφοράς 04.09.2026, μολονότι η Ερώτηση αφορά στοιχεία έως και το τέλος του 2025.

Ενότητα Ι.2. Δανειακή διευκόλυνση των δημόσιων φορέων μέσω ΕΤΕπ

Μέσω του **Πυλώνα 3 του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης** (**ΜΔΜ)** (σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία), δηλαδή τη Δανειακή διευκόλυνση των δημόσιων φορέων (Public Sector Loan Facility, PSLF) για την κινητοποίηση ευρέως φάσματος επενδύσεων των οντοτήτων του δημόσιου τομέα, προκειμένου οι δημόσιοι φορείς να συμβάλλουν στην άμβλυνση των κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης, έχουν εγκριθεί για τη χώρα δύο (2) δανειακές συμβάσεις επενδυτικών σχεδίων **ύψους 314,44 εκ. ευρώ**, με Δικαιούχους αυτών τις Περιφέρειες των περιοχών Δίκαιης Μετάβασης (περιοχές ΕΣΔΙΜ).

Τα επενδυτικά σχέδια των Περιφερειών περιλαμβάνουν επί μέρους δημόσια έργα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα τομέων παρέμβασης, όπως: Ενεργειακή απόδοση, Περιφερειακή ανάπτυξη, Υγεία και Κοινωνικές Υποδομές, Μεταφορές, Αστική ανάπλαση, Εκπαίδευση, Μεταφορές, Ψηφιακή αναβάθμιση, Γαλάζια Οικονομία - Τουρισμός, Αγροδιατροφική βιομηχανία και Εφοδιαστική αλυσίδα, κ.ά. και διέπονται από τους κανόνες περί δημοσίων συμβάσεων (χρονοβόρες διαδικασίες).

Η εκταμίευση πόρων σε έργα της πρώτης δανειακής Σύμβασης ανέρχεται σε 10 εκατ. € περίπου.

Τα έργα έχουν ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2028 και αναμένεται να προσδώσουν πολλαπλασιαστικά οφέλη στις τοπικές κοινωνίες των περιοχών μετάβασης, είτε κατά τη φάση υλοποίησης, είτε στη συνέχεια μέσω των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν προς τους πολίτες.

Ενότητα ΙΙ. Ειδικό Πρόγραμμα ΔΑΜ (ΕΠ ΔΑΜ - ΕΠΑ)

Πλέον των ανωτέρω, υλοποιούνται Ειδικά Προγράμματα ΔΑΜ (ΕΠ ΔΑΜ - ΕΠΑ) στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), με στόχο την περαιτέρω υποστήριξη της Δίκαιης Μετάβασης και την άμβλυνση των ανισοτήτων από τις συνέπειες της απολιγνιτοποίησης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στις υπόλοιπες περιοχές μετάβασης (περιοχές ΕΣΔΙΜ), για δύο χρονικές περιόδους: 2021-2025 και 2026-2030.

Α. Ειδικό Πρόγραμμα ΔΑΜ (ΕΠ ΔΑΜ- ΕΠΑ), για την περίοδο 2021-2025

Πρόκειται για εξέλιξη, ενίσχυση και διεύρυνση του Χρηματοδοτικού Προγράμματος με τίτλο: "Χρηματοδότηση έργων και Δράσεων για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων χαμηλού ανθρακικού αποτυπώματος στις Π.Ε. Κοζάνης, Φλώρινας και στον Δήμο Μεγαλόπολης της Π.Ε Αρκαδίας" του Πράσινου Ταμείου, με μεταφορά πόρων από την κατανομή εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην Ειδική Υπηρεσία ΔΑΜ.

Στόχο αποτελεί η υλοποίηση των απαιτούμενων δράσεων, παρεμβάσεων και έργων για την ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων χαμηλού ανθρακικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ενίσχυση και η σταδιακή διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών και η δημιουργία θέσεων εργασίας στις Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης, Φλώρινας και στον Δήμο Μεγαλόπολης της Π.Ε. Αρκαδίας, δεδομένου και του εθνικού στόχου της πλήρους απολιγνιτοποίησης και της επίδρασης που θα έχει η επίτευξή του στην οικονομική δραστηριότητα των προαναφερθεισών περιοχών.

Ο προϋπολογισμός του Ειδικού Προγράμματος ΔΑΜ (ΕΠ ΔΑΜ- ΕΠΑ), για την περίοδο 2021-2025 ανέρχεται σε **186,7 εκατ. ευρώ** (πόροι από την κατανομή εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, άρθρο 52 του ν. 5140/2024 και πόροι Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης).

Ήδη ενεργοποιήθηκε το 98% του προϋπολογισμού με την έκδοση 17 προσκλήσεων π/υ 183,6 εκατ. ευρώ. Έχουν ενταχθεί 57 έργα π/υ 97 εκατ. ευρώ και έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις ύψους 9 εκατ. ευρώ.

Β. Ειδικό Πρόγραμμα ΔΑΜ (ΕΠ ΔΑΜ- ΕΠΑ), για την περίοδο 2026-2030

Το Πρόγραμμα συνολικού π/υ **245,4 εκατ. ευρώ** εγκρίθηκε στις 11 Αυγούστου 2026, με τους ακόλουθους αναπτυξιακούς στόχους:

- Κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη
- Ανάπτυξη υποδομών και μεταφορών
- Πολιτική προστασία και αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης
- Καινοτομία-εξωστρέφεια και ανταγωνιστικότητα
- Ψηφιακός μετασχηματισμός και τεχνητή νοημοσύνη
- Πράσινη ανάπτυξη και πράσινος μετασχηματισμός

Ήδη, στις 21 Αυγούστου 2026, εκδόθηκε η πρώτη πρόσκληση με π/υ 27 εκατ. ευρώ.

Με εκτίμηση

Ο Διοικητής της ΕΥ ΔΑΜ

Πελοπίδας Καλλίρης